

Szám.

n tudom,
 emléke-
 számba
 figyelés,
 egjobbak
 maznak.
 a szép
 zokkal a
 thassuk!
 Nagyon
 e ildom-
 van ám
 an meg-
 atása. —
 előadá-
 ak szín-
 tozók s
 hűséggel
 ből még
 zorkány,
 egyszer
 aktok ti
 e, de tán
 het! —
 jutott el.
 rek. Hát
 állhatok
 mondást?
 küldjétek
 El nem
 érdemem
 ztályozás
 a husvéti
 ival nem
 le titkos
 >tournez
 y kellett
 n semmi
 A szives
 or Erna.
 hetnék s
 Ha vala-
 vatni. —
 mint hogy
 teményén
 sedés. —
 it nagyon
 felém e
 tv. Sose
 egítséggel
 nem hiba.
 s aztán
 ölfejtésen
 ejtvények
 — Divis-
 én nem
 olvasóm
 na: irni
 Grünhut
 szerezteél
 alán még
 n keresz-
 hibátlan
 en szavá-
 y jó és
 al, mint
 lességeit.
 vérkéidet
 kéreésedet
 a rá meg-
 számban.

KISLAP

ALKALMAZOTT
FARGÓ-
BÁCSJÁ

REDAKTOR
Benedek
Elek

LXIV. kötet
16. szám.

1903. április 19-én. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasárnap.

TAVASZI ÉLET.
 (Lásd a 287. lapon.)

A HÁROM KENYERES-PAJTÁS.

— Elbeszélés. —

Irta GAÁL MÓZES.

(Folytatás.)

EZT mondotta nagy jóakarattal a bíró s Menyus, akár hogy forgatta elméjében jobbra-balra a szót, mégis csak igazat kellett a bírónak adnia.

Máskor megint, főleg ha a színházi cimborák meséltek neki, megint dicsőségről álmodozott. Azt hitte, hogy ő is azok közé a híres apostolok közé tartozik, akik hajdanában hirdették széles e hazában a szép magyar nyelvet, s hirdették az ősöknek dicsőségét, ébresztgették a nemzetet, hogy legyen bizalma a jövőhöz...

Az ám, csak hogy ez éppen száz esztendővel ezelőtt történt. Akkor nem volt gőzmasina, nem volt villamos lámpás, nem voltak Budapesten óriás paloták... És akkor a színészek mind tanult, lelkes fiatal emberek voltak, akik az igazi művészetet magáért a művészetért szerették.

Ezt Menyus természetesen nem tudta, mind-azon által nem panaszkodott az élet mostohasága ellen. Csak a színész cimboráival érezte magát jól. Utoljára ő is csak mesterségnek nézte a művészetet, még pedig nagyon furcsa mesterségnek.

A ruhája lekopott a válláról, a csizmáját csak nagynehezen tudta megfoltoztatni,

mert nem volt pénze. Télen eleget fázott, de ahhoz még sem volt lelke, hogy az apjának írjon s tőle pénzt kérjen. Azt hitte, hogy ez nagy bűn volna. Onmagától szegyenlette volna. Inkább tovább fázott s tovább éhezett.

Már tavasz felé járt az idő, mikor Sióhalminak az jutott az eszébe, hogy egy kis városkába megy a társulatával. Ott nem egy-két napig, hanem legalább két hétig fogja kihuzni.

Gondolta magában, hogy a városi embereknek több a pénzük, több az idejük, s inkább hozzá szoktak az eféle mulatsághoz.

Egy kis pénz-magra is tett szert. Egy fiatal ember csatlakozott a társulatához, aki bolondja volt a művészetnek s minden áron játszani akart. Sióhalmi igazgató ur megtette őt társ-igazgatónak s a pénzén ruhákat szerzett be; egy csomó festéket, vásznat hozatott. Menyusnak újra tömérdek dolga akadt.

— Barátom, mondá neki Sióhalmi, eddig egy kicsit nyomorogtunk, de ezentul urak leszünk, majd meglátod!... Jövő évben kerek hatvan forint fizetést adok neked.

Menyus ezt válaszolta:

— Majd elvállik, mi lesz a jövő esztendőben. Ami engem illet, örvendek, hogy a csizmámat megtalpalattam. Annyi bizonyos, hogy nagy bolondságot cselekedtem, mikor...

— De édes pajtás, vágott közbe Sióhalmi, már hogy lehet ilyesmit beszélni? Gondold meg csak, a városban csak úgy fog tódulni a közönség. Lesz pénz, lesz minden. Bátran előre! Fel a fejfel!... »Nincs veszve bármi sors alatt, ki el nem csüggedett!« Így szavalt nagy tüzzel Sióhalmi igazgató ur, s Menyus tovább füstötte a vásznat. Mig füstötte, Gázsira gondolt, aki távol a hazától szintén vászonra fest, de az ő képeit megbámulják, s az ő nevét a föld kerekiségén mindenütt ismerni fogják.

Nem tehetett róla, de a régi jó kedve elrepült, mint valami vándormadár. Az ember fiatalkori jókedve olyan, mint a

virág; míg a tavaszi napsugár éri, bimbaja kifeslik, a nyár megérleli, az őszi dér hirtelen megcsipi, s a szirmok összezsugorodnak, lehullanak.

Menyus megváltozott.

Tizenötödik fejezet.

Menyus megállapodik.

Egyszer csak azon kapta magát rajta Menyus, hogy kezd gondolkozni. Ő eddig ezt a mesterséget egyáltalában nem gyakorolta. Mind gyakrabban jutott az eszébe Gazsi és Bódi. A viláért sem irigyelte őket, de elgondolta magában, hogy Bódi műhelyt fog nyitani, s abban ő lesz az ur; tartani fog segédekét és inasokat, épít magának házat, lesz belőle házi-ur. Aztán megházasodik, lesz szép otthona, öröm lesz az élete, nem parancsol neki senki... Ez bizony jó sors lesz!... Hát Gazsi? Pingál egy világhírű képet, azt elhozzák Magyarországra, megnézi millió ember, ha mindenik csak tíz krajcárt fizet azért, hogy megnézheti: mi tenger pénz az!... Ő is épít magának tornyos házat, fenn lesz a műterme. Csupa drága szőnyeg benne, drága képek a falon; tart inast, hintón jár, megsüvegelik a nagy urak is... Bizony, az ő sorsa is nagyon jó lesz.

Igy is kell annak lennie, mind a ketten megérdemlik. Talán még többet is megérdemelnének, mert hogy tudtak dolgozni s mindig csak a mesterségük mellett maradtak.

Ezek után a maga életére gondolt vissza. Mit csinált ő eddig? Cserélgette a kenyérszerzésnek az eszközét, s gyakran úgy járt, hogy akarva, nem akarva: csöbörbül vödörbe jutott. Folytathatta volna az apja mesterségét, de ő a helyett az agyagból csupa merő haszontalan dolgokat gyurt. Beállott szoba-festőnek. Az igaz, hogy rosszul választotta meg a mesterét, de elmehegett volna máshoz is. A sors úgy akarta, hogy belébotoljon a hegyes-szakálu taliánba, aki megkóstoltatta vele a vándor-életnek gyönyörűségét s ő volt az, aki a cimborákat folyton biztatta, hogy menjenek föl

Budapestre... No hát, valami jót mégis tett életében! Ki tudja, lett volna-e Gazsi-ból híres ember, ha ő nem rágja folyton a fülüket?

Ez a tudat kimondhatatlanul jól esett Menyusnak, bár az ő tarka-barka sorsának szerencsésebb fordultára ennek a dolognak nem volt semmi befolyása.

(Folytatása következik.)

TAVASZI ÉLET.

(Képpel a címlapon.)

*Be szép élet a tavaszi élet,
A természet új életre éled.
Még a szív is új életre támad,
Mint a fölleg, úgy oszlik a bánat.*

*Künn a réten száz-féle fű zsendül,
Mindenfelé vig kacagás csendül,
Gyermek-sereg örvendez a létnek,
Futkároznak, virágokat tépnek.*

*Kis báránka velük együtt játszik,
A többiek pajtásának látszik.
Velük ugrik, velük fut a réten,
S ha kifáradt, velük pihen szépen.*

*Am egyszerre meglepetve áll meg,
Mint olyan, kit ijedelem száll meg.
Hogy ne? Mikor vidám nótát fujnak,
Ezt véli ő különösnek, ujnak.*

*Am azután megszokja a nótát
S bár sohase látott ő még kótát:
Maga módján ő is nótát béget,
S amint hiszi, meghatóat, szépet...*

*Bizonyos, hogy régi idők óta,
Nem hatott ily meglepően nóta.
A sok gyerek mind feléje fordul
S úgy kacag, hogy a könnye is csordul!*

*Jó kedvüket meg is tartják végig,
S haza-érve, a jó Istent kérik —
Arra kérik, sok ily napot adjon,
Erdőt, mezőt virulónak hagyjon!*

Roboz Andor.

*

No, no! Ne félj, te hős generális! gnyolódott Mackó tekintetes ur. Nem eszlek meg, hiszen ma van a világ-béke szent napja! Ejnye, be kopott a kantuskád, Tapsi-füles! Talán fára másztál cseresznyét lopkodni?

Nyuszi, mint ha egyszerre paprikássá vált volna a pecsenyés tálban, olyan csipő lett a gunytól:

— A csenegetés csak a tekintetességed mestersége, szólt bátran, s még a kusza farka is rezgett haragjában. Az én orromat még nem csiklandozták meg a bátor, szorgalmas méhecskék... lopás miatt; no de a tekintetes ur gubája sem ilyen uri társaságba való, mondhatom; meg is kophatott a hónapokig tartó lustaságban, szundításban. Ejnye, nini! A becses hátán végig ki is hasadt, s ő nagysága Maczkóné a sok dologtól rá sem ért, hogy foltot tegyen rá. Egészségére kívánom az ebéd utáni álmot!

A körül állók mind az elmés Tapsifüles pártjára álltak, s ugyancsak nevettek a dörmögő totyakost. Az meg dohogva kapta föl a nyári bekecsét, s úgy elcammogott, hogy még fizetni is elfelejtett.

— Majd megtáncoltatlak én még, várj csak! bömmögött vissza messziről.

— Vagy a tekintetes urat a hegyi oláh! kiáltotta oda neki a vérszemet kapott Nyuszi, s most az egyszer az övé lett a csatatér. De még a mogorva Füles-Bagoly néni is

jót nevetett, s szeretettel csipkedte meg a Nyuszi füle-hegyét.

Hát még a Pillangók sátora! Az volt még a gyönyörűséges csoda! Olyat még magam sem láttam, de soha, még legszebb álmomban sem!

Csúszva, kúszva, mászva jöttek ide a különféle gubók, jószívű Pöttyös-Katák s gavaléros hős Cincérek. Gyors járásu erős Hangyák támogatták őket kétfelől.

De alig érték a gomba-asztalhoz, valamennyivel hallatlan csoda esett! Mint ha csak a saját himporos, ragyogó szárnyacskáikat tüzőgették volna reájok a jó tündérek. Rá nem lehetett egyikre is ismerni: ez volna az a kis disztelen gubó? Milyen szimpompa! Milyen könnyűség! Milyen báj! De milyen gyöngeség is!

Rajonként szálltak ki a legpompásabb színű himes Pillangók a sátorból: Fecskefark, a sokféle Pávaszem, Császár-palást, Püspök-süveg és soha sem látott tengerentuli tündérszép csodák.

Nyomban oda röppentek a szebbnél szebb illatos virágokra, melyeket akkorára a virágtündérek ujjdonat-uj selyem, bársony, csipke köntösökbe bujtattak. Az ember nem tudta hamarjában, melyik a Pillangó, melyik a Basarózsa, Liliom, Nárcisz, Tulipán, Jácint kisasszony? Mert mint ha a virágok szárnya keltek volna s a Pilléknek szára-levele nőtt volna...

Siettek is azonnal a szorgalmas Méhecskék, a henye, de szép aranyzöld Legyek, a gonosz Rabló-darazsak, de még a Szunyog, Muslica is, új ruhát szabatni, hogy rögtön tiszteletöket tehessek Százsorszép-, Árvácska- s a Harang-virágnál.

Még Borzas-Kata sem győzte kedves vendégeit mézzel kínálni. Szarkaláb, Papucs-virág alig talált annyi időt, hogy papucs-káit fölhuzza, már körül zsongta őket a sok kardos, dárdás urfi; Sarkantyu-virág, meg Kard-fü vitéz generális ur pedig alig győzött a fátyolos, lenge termetű Szitakötő nagysámnak bókolni.

Házi Egér kisasszony, mezei Egér menyecske, a kis Ūrge fruska, Cserebogár, Zsizsik, de minden szerényke mezei virág meg fűszál; még a parányi kedves Ökör-szem meg Bokorburó is mind megkapta tavaszi, nyári új ruháskáját, bundáját, kantuskáját, fátyolát, bekecsét, bujjbelegallérját, tüled-állóját, pitykés mellényét, pöttös keszkenőjét, piros csizmáját, cipellőjét, pillangós papucsát; minden elkelt az utolsó szálig, mindennek akadt gazdája.

Utoljára a Kigyók, Gyikok rohanták meg a páncélos sátrat s csillogva, ragyogva kerültek ki a jó tündérek apró kezeiből. Méh, Szunyog, Darázs, Bögöly megkapta olcsó áron kisebb-nagyobb törét, dárdáját, s ment, szállt boldogan világhódító útjára.

Minden pókháló és selyem-sátor üresen állott már; elkelt a sok szép portéka az utolsó arany-pöttögyig; csak a kis tündérek beszéltek még meg napi bevételöket s számoltak be királynőjüknek, aki az idei tavaszi vásárral nagyon meg volt elégedve.

Egy csalafinta Cica nagysága majdnem becsapott egy becsületes tündért. Borzasztó gonoszság! Pedig milyen remek divatos, iromba öltözetet kapott nyárára! A hálátlan egész télen olyan csíkos ködmönben járt, akár a Tigris és e miatt Cin-Cin méltóságos miniszter ur becses familiája annyira kerülte, hogy nem tudott egy falat friss pecsenyéhez jutni.

Mikor legjobban szörnyüködének Cica nagysám hamisságán, turpisságán — egy-

szerre, váratlanul megszólal valami különös hangocska a vadrózsa-bokor tövében:

— Rá-rá-rá!... Elnyűttem a ködmönkémét!... Megütöttem a körmöcskémét!... Hol a világ vásárol... Elkéstem a vásárról. Édes-kedves jó tündérek, én is kis bekecsét kérek!... Rá-rá-rá!

A tündérek meglepetten néztek össze:

— Ki lehet ez az elkésett vásárló? Na már most mi lesz vele? Mit csináljunk?

— Jaj Istenem, már alig ha nem ruhátlan marad, akár urfi, akár hölgyike, mert itt még egy kopott tavalyi légy-szárnyaeska sem maradt!

Széjjel is oszlott már az egész nagyvásár; még a pompás körhintát is megunták már; ott áll a nagy gomba félre-csuszott tetővel, mint mikor a drótos Janónak nagy kedve szottyán, s félre-csapja széles karimás gomba-kalapját.

— Ha körmöcskédet megütötted s emiatt késtél el a vásárról, nagyon sajnálunk, szólt a fehér-lepke-szárnyú tündér, de már nem segíthetünk bajodon; láthatod, hogy portékánk az utolsó szálig elkelt. Most már meg kell várnod az őszi vásárt, barátom; majd kaphatsz akkor téli gunyát, ha körmöcskédre jobban ügyelsz.

— Rá-rá-rá!... Oh én szegény kicsi legény! siránkozott a jövevény. Szél-esőben ázzak-fázzak? — Senkivel se parolázzak? — Hisz ruhátlan nem lehetek, társaságba sem mehetek.

— Ez poéta! Mindjárt tudtam! Hiszen nincs szegényen jó kabát! Ezen bár hogyan, de segítenünk kell, mondta határozottan egy kék szita-kötő-szárnyú ábrándos tündér. Ah, én imádom a poétákat! S ez milyen szépen versel!

— Van ám buksi kis fejemben — versnél nagyobb tudomány. — Adj kabátot, s megtanítlak — reá tündér szép leány! — verselt tovább a láthatatlan kis poéta. Mivel hogy nem mert az keshedt, elnyűtt téli öltözetében a bokor alól kibujni.

— Ah, egy jó gondolat! kiáltott a poéta-imádó kék-szárnyú tündér. Hamar, hamar, ki látta az Ūgyességet?

— Amott szed ibolyát az erdő-szélien.

— Kérlek jőjj ide egy szóra, kedves Ügyesség!

Az ügyesség tündére rögtön ott termett, ügyesen által libegve fán-bokron.

— Nézd kedves testvérem, ha te sem birsch segíteni ezen a kedves költőn, mondta a szita-kötő-szárnyú, akkor a jó Isten sem segít már rajta késő őszig.

— Mi a baj? kérdezte Ügyesség.

— Lekészt a vásárról, mert körmőcs-kéjét megütötte, s most nincs szegénynek nyári gunyája.

— A télin is folton folt — Szarkánál zálogban volt. — A kamatot rőffel mérte — s mindég többet zsarolt érte. — Én csak egyre verseltem — bár sem ittam, sem ettem.

— Oh a gonosz tolvaj Szarka! Szegény kis poéta! sajnálkozott rajta a vers-kedvelő tündér.

— Ennyi az egész baj? mosolygott az ürge-fürge Ügyesség. Azzal körül tekintett. Éppen ott kuszott föl a Vad-szőlő a fára, friss, ujonat-uj zöld ruhácskában.

— A te uszályod ugy is tulhosszu, szolt hozzá barátságosan az Ügyesség, nem tudsz miatta elég gyorsan kuszni; rögtön segíték én a te bajodon is!

Letépett két levelet a Vad-szőlő hosszu uszályából az egyik kis kezével; másikkal levett egy tülevélkét a fenyőfáról; aztán lebontott egy hosszu selyem fonalat a sátorponyváról. Éppen ott lépegetett el egy megkészt Rák diák. Hogy ne készt volna? — mikor jó darabon nem előre, de hátrafelé ügykezett. Ettől kért kölcsön az áldott Ügyesség egy ollót; itt egy vágás, ott egy nyisszantás — itt egy öltés, ott egy varrás, s pár pillanat alatt készen volt az Ügyesség kezében a legszebb dolmány a világon. Még a tündér-királyné is megcsodálta.

Ügyesség egyik kezével elfödte csillag szemeit, másik kezével a bokor alá nyujtotta a gyorsan készült ruha-darabot.

Egy perc, s a bokor alól kiugrott jókedvűen a világ legcsinosabb zöld-dolmányos poétája s háladatoson kezét csókolt Ügyességnek. Azután ideális állásba téve magát, s gömbölyű kiálló nagy szemeit hátra felé meresztve szavalni kezdett:

— Nem poéta egyedül — ki a bokorban megül. — Zöld dolmányos kis legény — időjós is vagyok én. — Legalább, s ez szép dolog — azt hiszik, hogy jósolok. — Néha sokra is viszem — bár én magam nem hiszem.

Hajh, milyen ezüst-csengésű tündérkacajtól visszhangzott az erdő! A tájnak valamennyi Visszhang-tündére fölrezzent álmából, s versenyt kacagott a vásáros tündérekkel.

— Kedves poéta időjós ur, szolt még mindig nevetve az Ügyesség, az ön két tudománya mellett ön bizony az emberek közt akár éhen is halhat; sőt megérheti azt is, hogy egyszer majd a bolondok házába zárják, vagy legalább is — befőttes üvegbe teszik.

— Voltam már, bár nem üregben — de kis befőttes üvegben. — Hál' Isten megszabadultam — s jobb tudományt itt tanultam: — hogy, oh Tündérország lánya — az Isten nagy adománya. — Jobb mint idő-jóslás — verselés, meg mi-egymás — *a nagy kézi ügyesség!* — s mellé... kis zöld feleség.

Azóta szerette meg a kis poéta annyira a szőlő-levelet, hogy manapság is, bár az idő-jóslásában már nem nagyon hisznek az emberek, legjobban szeret szőlős-kertben lakni, a szőlő-tőke levelein himbálózni, légyre, szunyogra vadászni, s azóta soha sem vetette le zöld dolmányát a csinos Leveli-béka poéta.

Ügyességet pedig nagyra becsüli ma is, mert számtalanszor hallom verselni: Oh te áldott Ügyesség! — Ügyes vagy-e feleség? — Rá-rá-rá!

De a kis ügyes asszonyka nem válaszolhat, mert Leveli-béka poéta ur csinos zöldszoknyás kis felesége... néma.

A sárga-rigó pedig eltanult egy versecskét a poéta számtalan verse közül; minden reggel hallom már napkelte előtt amint fiókáit tanitgatja:

A patakban vigan uszik
Kérész, keszeg, cigány-hal —
Aki ügyes mindenkben,
Éhen soha meg nem hal.

Mama.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

Harcias kolibrik. Utazók elbeszélése szerint, Mindoro szigetén, a Filippini-sziget-csoportban, rendkívül harciasak a kolibrik. Néhány évvel ezelőtt egy amerikai vadászt, ki társaitól néhány száz lépésnyire elmaradt, több ezer kolibri támadott meg s arcát annyira megsebeztek, hogy segítségért kellett kiabálnia.

Az érzékeny elefánt. Mr. Carnish a *The Sphere* című folyóiratban érdekes cikket ír az állatok lelki világáról és sok érdekes dolgot mond el megfigyeléseiről. Az elefánt annyira érzékeny, úgy mondja, hogy megreped a szive fájdalomában. Az indiai közmondás azt tartja, hogy az elefántnak kettős szive van. Ezzel persze csak a nagy állat érzékenységét akarják jellemezni. Az elefánt szellemi tehetsége is feltűnő és hasonló az emberekéhez. Csak hogy korábban fejlődik. Az elefánt testileg huszonhat év alatt lesz egészen fejlett, de szellemileg már kétéves korában annyira okos, akár csak egy jó eszű hét-nyolc-éves gyermek. Sir Harry Johnston többször kapott apró, féléves elefánt-kölykeket, melyeket megszelidített. Az egyik kis elefántja még alig volt négy láb magas s már két nap mulva olyan szelíd lett, mint a bárány. Megengedte, hogy a hátán lovagoljanak, sőt ezt jó tréfának vette. Orrmányával a tejes-üveget fölemelte és abból ivott és mikor eltorlaszolták előtte az ura háló-szobáját, a különféle butorkat orrmányával óvatosan félre rakta, úgy hogy semmi bajuk sem történt.

Érdekes utánzó képességet fődöztek föl nemrég egy Panakru nevű hernyónál, mely Dél-Braziliában Nova-Friburge közelében egy kuszó-növényen tartózkodik. A hernyó fejét testének felső részével egy kigyó-fajhoz meglepően hasonlóvá tudja tenni azzal, hogy teste alsó részét előre hajtja. Az a két folt, mely a hernyó testén a kigyó szemének felel meg, nagyban fokozza a csalódást. Érdekes, hogy egészen hasonló utánzó jelenséget fődöztek föl egy másik rokon-hernyónál is, mely azonban a forró éghajlatnak egészen más részében él, nevezetesen Szingaporéban, hátsó Indiában. Annak a kigyónak szemei, melyet a hernyó utánöz, éppen a megfelelő helyen fekszik s nagyon fényes. A csalódás akkora, hogy az apróbb állatok, különösen majmok, madarak és gyíkok az átalakult hernyó láttára ijedten futnak el s így a hernyó csakugyan eléri célját.

Óriási csalán-fák. Australia északi részében óriási csalán-fák tenyésznek. A Yark félszigeten nagy mennyiségben található »Laportea gigis« 30 méternyire is megnő s igen dus lombozatu, de minden egyes levele csak úgy szur, mint a csaláné, a fiatal fáké még jobban, úgy, hogy a kéz meggyulad s élet-veszélyes seb támadhat. Minden levélnek mindkét lapja szuró szőrökkel van tele és ha a szél lehordja, roppant kelemetlenek a járókelőknek. Különösen az apró bokrok veszélyesek, melyek a lovakat gyakran napokig használhatatlanná teszik. Az ausztraliai növények közül még a »Calamus australis« nevű kuszó tövises pálma is igen kellemetlen. Ez a növény a fák lombja közt él s tövises galyaival nagyon gyakran veszedelmesen megsebesíti az utasokat.

TAVASZI NAP.

*Tavaszi nap, köszöntelek,
Elűzted a fagyos telet.
Oh de régen várlak téged,
Köszönöm a melegséget!*

*Fakad a rügy, nyíl a virág,
Ragyog most az egész világ,
Zeng a madár a bokorban
S megfürdik a meleg porban.*

*Oh áldott nap szelíd fénye,
Ragyogj anyúcskám ölére!
Hadd fürödjem napsugárban,
Mig anyúcskám ringat lágyan . . .*

Benedek Elek.

A NAPKIRÁLY ITÉLETE.

Irta Farkas Gyuláné.

ANAPKIRÁLY egyedül ült fellegvárában. Alattvalóit, a sugarakat, hajnal-hasadtával leküldte a földre, hogy végezzék el napi munkájukat. Ki-ki amit legjobbnak, leghasznosabbnak vél.

— Ahol szükség van rátok, oda mentek. Hozzatok áldást, örömet, vigaszt! Ne kiméljetez semmi fáradságot.

Igy szólt a Napkirály, midőn hajnalban elküldte volt sugarait.

Azóta már este lett. Elérkezett az ideje, hogy alattvalói fáradtan, kimerülten szoktak hazatérni.

Szellő kinyitotta az aranykaput és bebozsátotta a sugarakat.

A Napkirály udvarában olyan szokás volt, hogy a sugarak ha megjöttek, legelőbb is megfürödtek a harmatban, és azután, ha már minden földi portól piszoktól megszabadultak, a nagy király színe

elé járultak és ott beszámoltak végzett munkájokról.

Igy tettek ma is. A Napkirály szemlét tartott alattvalói fölött:

— Itt vagytok-e mindnyájan? kérdezé. Hadd halljam, ki mivel töltötte idejét! Van jutalmam sok, hadd osszam ki köztetek!

— A födre jöttem nagy király, kezdte a szót az első; körülnéztem s egy nagy majorságban találtam magam. Sötét volt, csend volt mindenütt. Aludt az egész ház népe. Az istállóban, a kertben minden álomban volt.

Tartott egy darab ideig mig eligazodtam, hogy itt mi lehet a dolgom. Kémleltem, kutattam. Láttam a paraszt-gazdát mély álomba merülve, láttam egy zsák buzát, messzebb meg fölszántott földet.

Ejnye, itt már munkához köllene látni! gondoltam magamban. Ez a buza arra való lesz, hogy a földbe szórják.

Sürgetős ám ilyenkor a paraszt-gazda munkája! Föl kell rázni álmából. És amint így gondolkodtam, egy kakast pillantottam meg. Oda mentem, megcsókoltam.

A kakas azonnal fölébredt, megrázta tollait, berzenkedett, nyujtózkodott és elkiáltotta magát: Kukurikú! De még jóformán ki sem mondta, már a kutya is fölébredt a kukurikolástól, ugatott egy nagyot; a tehén bögni kezdett és egy-kettőre az egész major, a ház, udvar mind talpon volt.

Megindult a munka. A gazdasszony fejni ment, a béres befogta a lovakat, a kis lány etette a csibéket, a Jancsi fiu megöntözte a kertet, a gazda pedig kiment a szántó-földre vetni. Én aztán már csak ide-oda bujkáltam és ott segitettem, ahol szükség volt rám.

— Hasznosat tettél, mondja a király. De halljuk a többit!

— Nagy köd volt, ahova én kerültem, beszéli a másik sugár. Olyan sűrű volt, hogy bizony észre sem vettem volna, hogy egy fáradt, éhes vándor van közelemben, ha sóhajtozása, nyögése nem költötte volna föl figyelmemet. A szegény vándor eltévedt a sűrű ködben. Nem tudta, hogy az

erdőben merre vegye utját: jobbra-e vagy balra. Tarisznyája üres volt. Éhen, szomjan, kétségbe esetten botorkált majd erre, majd arra. Jajgatásából megértettem, hogy a legközelebbi falut keresi.

Megsajnáltam a szerencsétlent, gondoltam magamban: itt segíteni kell! Az igazat megvallva, örültem egy kissé annak a gondolatnak is, hogy kikezdekhetek a Köddel, akit régtől fogva gyűlölök, és egykettő!... olyan erővel és meleggel rontottam neki, hogy szétszakadt mint egy pókháló, s én diadalmasan felültem a falu tornyának keresztjére és onnan mosolyogtam le fáradt vándoromra. Szinte káprázott a szeme szegénynek a váratlan fény láttára, és boldogan hálálkodott az utba-igazításért. Ezt végeztem én.

Ügyes voltál mondja a király szeretem, hogy így cselekedtél. Tovább!

És elő lép a harmadik sugár.

— Hazulról mindjárt azzal a szándékkal indultam, hogy odanézek egy kissé a szegény sarkvidéki lakókhoz. Oly nehezen várnak minket a sok hó és jég közepette!

Már messze távolból óriási hegyeket, széles völgyeket, várakat láttam, mind csupa merő jégből. És minél messzebb haladtam, annál sötétebb, elhagyatottabb vidékre kerültem. Élő, mozgó lényeket is láttam, kicsi kis alaku embereket. Ott babrálgattak a sötétben. Valami kis mécses körül mozgolódtak. Olyan szomorúak, véznák voltak, hogy szinte rosszul esett látni őket. Siettem, hogy minél előbb meleget, életet hozzak nekik. Mondanom sem kell, hogy nagy hálával, örömmel üdvözöltek most, hogy már fél éve nem láttak egyetlen egy sugarat sem.

— Dicsérem buzgóságodat, mondja a Napkirály. Ne rösteld a fáradságot, keresd majd fel újra a szegényeket. Majd pedig egy izgó-mozgó játszki kis sugárhoz fordulva, így szólt:

— Kis szolgám, jer elő te, s mondjad, mit végeztél? Vajjon nem turpisságon járt-e megint az eszed?

És a kis sugár nagy-komolyan megkezdi beszédjét:

VOLT OTT EGY EGÉSZ TEJ-TENGER! (Lásd a 295 lapon.)

— Jártam uram egy konyhában. A konyhában volt egy nagy, vastag szakácsné, egy tejes bögre, a tejes bögre körül pedig egy ici-pici kis cica ólalkodott. A cicát mindjárt első látásra nagyon megszerettem. A szakácsnét meg ki nem állhattam. Alig voltam köztük egy pillanatig, mindjárt láttam, hogy a három közt: a tejes bögre, a szakácsné és a kis cica közt valami nem lehet rendjén. Majd a szakácsné morgott,

majd a cica dorombolt, csak a tejes bögre nem szólt egy hangot se.

Néztem tovább, bujkálva bár, az ablak sarkából. Most aztán látom, hogy a kis cica oda sompolyog a bögréhez, mosolyog rá édesen . . . No ez a kettő jó barát lehet, gondolám; de még jóformán végig sem gondoltam, már látom, amint a szörnyeteg asszony kiabálva rácsap a cicára s irigyen felkapja a macska elől a bögrét.

Nekem sem kellett több! Ugy sem szeretem azokat az okoskodó embereket, a kis cicák pedig nagyon kedvesek. No itt köll tenni valamit, hogy a kis cica csak azért is megkapja a tejeeskjét. Kaptam magam és teljes erőmmel neki rugaszkodtam az asszony orrának. Csiklandoztam, boszantottam; bár hova ment, ott maradtam az orra hegyén. Az asszony pedig szörnyen mérges lett s egyszerre csak »Hapszi!« — nagyot tüszent . . . s a bögre ezer darabban a földön feküdt. Volt ott egy egész tejes tenger! (Lásd a képet

a 294. lapon.) Ha-ha-ha-ha. Még most is nevetek, ha eszembe jut, hogy hogyan kapott a fejéhez ijedtében! A kis cica meg hunyoritva nagy-boldogan oda szaladt és felnyaldosta a tejeeskjét.

A Napkirály mosolyogva hallgatta végig a sugár mondókáját:

— Hasznosabbat is mivelhettél volna, no de így sem haragszom rád.

Igy szépen sorjában beszámoltak a sugarak mind az ő végzett munkájukról. Az egyik szép pirosra érlelte meg az almát, a másik meleget árasztott a fázó fecske-

ÖSSZEFOGDOSNI PRÓBÁLTA A PORSZEMECSKÉKET, MELYEK FÉNYÉBEN CSILLOGTAK.
(Lásd a 296. lapon.)

fiókákra. Ez elolvastotta a havat és előhívta a földből a kis hóvirágot, az pedig az esőcseppeken keresztül szívárványt festett az égre.

És most végre előállt az utolsó napsugár aki ekép mondta el végzett dolgát:

— Hatalmas Napkirály, uram és parancsolóm! Amit tettem, nem nagy dolog, testvéreim bármelyike nagyobbat cselekedett nálamnál. Szép virágos kertben jártam. Az apró gyermekek egész raja ott játszadozott az utakon. Csak úgy zengett a lég a hangos kacagásuktól! Nyilott ott virág ezrivel, csicsergett a sok tarka madár. Társaimmal együtt gyönyörködtünk ebben a nagy boldogságban és kerestünk magunknak való munkát.

Már éppen be akartam aranyozni a szökőkutnak lehulló viz-csöppjeit, midőn egyszerre csak megpillantok a kert alján egy házikót. Bizonyára itt játszik annak a kis lakója is a többi gyermek közt, gondoltam magamban. Bizony magam sem maradnék ott benn abban az alacsony házikóban. Oly szűk, kicsiny az ablaka, olyan dohos, nyirkos a levegője!

Bekukkantottam a sötét szobába. Uram királyom, mit látok! Egy sápadt, beesett arcu vézna, beteg kis lányka feküdt ott az ágyon. Szemeiből kihalt az öröm. Fáradtan, unottan heverészett ott magában. Néha-néha megrázkódott, fázott. Nagyon bánthatta szegénykét, hogy nem vehet részt kis cimboráinak vig mulatozásában, de nem szólt, nem panaszkodott. Itt maradtam. Az alacsony, szűk kis ablakon belopóztam és oda tüztem a kis lány paplanára . . . Oh mily boldogság várt! Láttam mint vidult föl a kis betegem. Sápadt arcocskáját rózsás pir futotta el! A kezecskék sem nyugodtak többé oly tétlenül. Előbb vontatva lassan, majd gyorsabban, fűgében összefogdosni próbálta a porszemecskéket, melyek fényemben csillogtak. (Lásd a képet a 295. lapon.) De munkámat csak akkor fejeztem be, mikor a kis sápadt ajkából egy hangos, boldog kacaj tört elő.

A Napkirály ítélte, a sugarak meg karban mondták vele együtt:

— Tied a dicsőség, százszor a tied! Te tetted a legszebbet, a legjobbat!

CSODA-ÓRA.

*Van egy csodás, elzárt óra,
Nem fér hozzá sohse fény.
Hordja élte végeig azt
A gazdag és a szegény.*

*Tik-tak, tik-tak, ketyeg folyton
Ez a furcsa gépezet.
Ha öröm ér, ha bánat ér,
Kopogását érezed.*

*Veled örvend, veled szenved
Mint igazi jó barát;
Lassabban ver, ha bánat ér,
S gyorsabban, ha vígan lát.*

*Becsüljed meg ezt az órát!
Jobb pajtásod nincs neked,
És mielőtt cselekednél,
Figyeld meg, hogy mit ketyeg.*

*Ha biztat, adj a szegénynek,
S kövesd, hogy ha tette hív.
Drága kincs e piciny óra,
Ugy hívják, hogy — tiszta szív.
Feleki Sándor.*

ARANY KALÁSZOK.

Haladj elszántan és következetesen kitűzött célod felé, de ne dugd be füledet elbizakodottan a jó indulatu, tapasztalt emberek szava elöl, mert nincs olyan bölcs, aki utját néha el ne téveszthetné és a jóakaró figyelemzésnek hasznát ne vehetné.

*

Ne higgy annak, aki azt mondja, hogy a hibát csak hibás uton lehet jóvá tenni.

*

A sietséggel nyert jószág megkevesedik.

Szentirás.

*

Dolgosság — boldogság.

AKI MÁSNAK VERMET ÁS. MAGA ESİK BELE.

1.

3.

2.

4.

INNEN-ONNAN.

Egy kis kimutatás. Egy millió ujszülött között hat gyermek teljesen vak. 10.000 házaspár között a gyémánt-lakodalmat, azaz az esküvő 60-ik évfordulóját csak egy éri meg. A vasutak hossza 7-szer nagyobb, mint az egyenlítő. Ha egy szép nap a biciklisták fele, azaz mintegy öt millió ember, kimegy a szabadba, együtt átlag 150 millió kilométer utat tesznek meg, vagyis olyan utat, mint ha négyszer kerülnék meg a földet s ezen utban a kerék 70.000 millió fordulást tesz.

*

A legnagyobb gombostű-gyára Birmingham angol városnak van. Ebben a gyárban minden munka-napon 37 millió gombostűt készítenek, míg a többi hasonló gyárban csak 19 millió darabra rug a napi termelés.

*

A villa használatát valószínűleg az olaszok kezdték meg s nem is oly régen. Egy angol utazó a XVII. század elején még csodálkozva említi fel, hogy az olasz előkelők már nem ujjakkal tépik szét a peccenyét, hanem apró villákkal s hogy a tálba ujjal nyulni itt izléstelenségnek tartják. Ekkor ugyanis még a királyi asztaloknál is pusztá ujjal ettek; maga XIV. Lajos ifju korában így tett, s a polgárság még a XVIII. század nagyobb részében is. Pedig már akkor ők voltak az irány-adók az európai társadalomban.

*

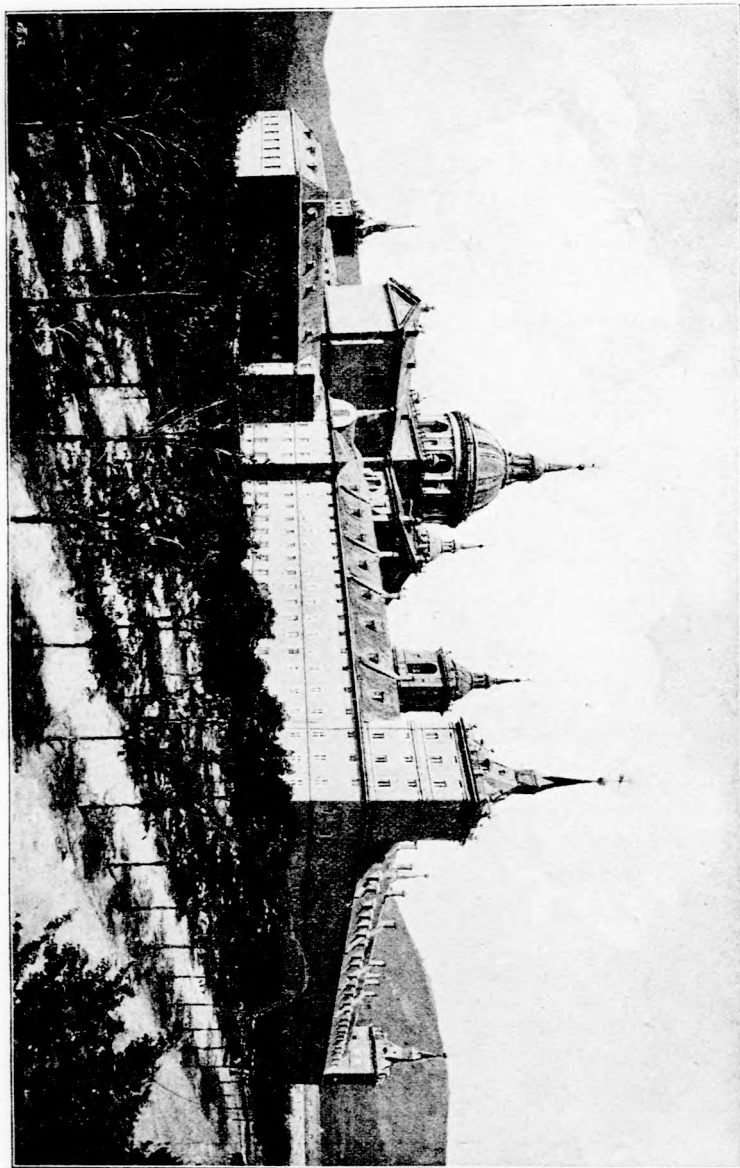
Drága ital. Szárazság idején öt koronát fizetnek egy pohár vizért Ausztrália aranybányáiban. Coolgardinban a lovak itatása 100 koronába kerül hetenként még rendes időben is. Szárazság idején a tej és szódavíz ára rendkívül fölemelkedik.

*

Az Escorial-palota, melyet II. Fülöp spanyol király építtetett, a világnak egyik legnagyobb épülete. Kolostor jellege van. Terjedelme olyan óriási, hogy annak, aki minden szobáját és termét meg akarná nézni, teljes négy napra volna szüksége.

Az épület hossza 240, szélessége 190 méter. Aki végig megy az összes termeken, 200 kilométernyi utat tesz meg. Az épületnek 7 tornya, 15 kapuja és 1110 ablaka van.

*

AZ ESCORIAL.

Virágok a kereskedelemben. Dél-Franciaországban rengeteg sok virágot használnak fel illat-szerek készítésére. A kereskedelmi forgalomban évenként mint-

egy 2 millió kiló rózsa, 2 $\frac{1}{2}$ millió kiló narancs, 200,000 kiló jázmin és ibolya, 150,000 kiló tuba-rózsa fordul elő.

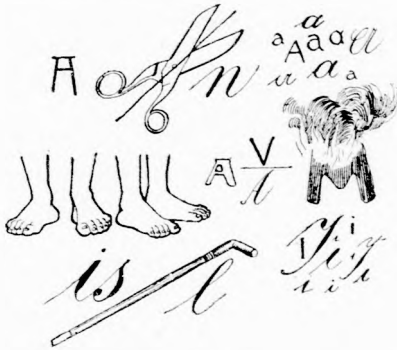

FEJTŐRŐ.

Tréfás földrajz.

1. Fejjel város, fej nélkül leánynév.
2. Fejjel város, fej nélkül butor.
3. Melyik három népfaj az, amelyiknek neve jobbról balra és balról jobbra olvasva ugyanaz?

Kép-rejtvény.

Tréfás természetrajz.

Az egész növény. Ha első két betűjét elveszed, igévé válik. Ez az ige pedig, mihelyest megfosztod első betűjétől, egy másik növénynek részévé alakul.

Rejtett név.

-- Pótló rejtvény. --

- él
- vő
- kos
- alap
- él
- per
- és
- vel
- év
- ár

Létra-rejtvény.

Y	J
N	Á
A	N
R	O
A	S

Rejtett vers-sor.

Ár ár Vas Irma gá $\frac{b}{a}$
ár

A megfejtők között, a kihuzott nevek sor-rendjében: 3 korona-, 5 korona- és 8 korona áru könyvet sorsolunk ki jutalom-díjúl.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXIV. köt. 14-ik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

- Fogas kérdések: 1. Dió. 2. »és«. 3. Szita.
4. Folyó.

Koczká-rejtvény:

Sz	A	M	Á	R
A	K	O	L	
M	O	S		
Á	L			
R				

Képrejtvény: Földalatti villamos.

Oszlop-rejtvény: Gyulai Pál.

Csiga-rejtvény: Meghalt Mátyás oda az igazság.

Betű-rejtvény: Mindenható.

Megfejtők: Ordódy István, Bleuer Bandi, ifj. Bónyi Adorján, ifj. Ósapó Loránt, Csauscher Mariska, Szontagh Antonia és Kató, Neumann Eliz és Ida, Paulik Irike, Beke Berti, Gyula és Zoltán, Rakovszky Menyhért, ifj. Bodolla Gábor, Epstein Erzsike és Pál, Scherz Blanka, Scheiber Etel és Margit, Büben Iván és Miklós, Milutinovits Corinna és Janka, Masjon Márta és Vilmos, Péter Feri, Faragó Ilonka, Erdő-szentgyörgyi áll. elemi népiskola VI. osztálya, Fekete László és Tivadar, Bleuer Pali, Szumrák Jenő, Sommer József, Szenautka Oszkár, Szerencsy Kató és Árpád, Kovács Klára és György, Kertész Ilona, Weil Huska, Megele Ilona, Markovits Sárka, Nagy Etelka és Tibor, Stössel Manó, Weber Lajos, Csics

Rózsika és Anci, Wolf Stefánia, Csomasz Laci, Berger Erzsé és Ilona, Görgey Elly, Ida és Lilli, Szemző István, Mérey Dalma, Hamvai Ilonka, Heftő Paula, Hertelendy Andor, Laci és Gabi, Kuthy Béla, Kerpely Bruno, Haitsch Emmy és Ella, Fekete Irén, Thyll Laci, Sörös Erzsike és Irma, Dávid Katóka, Roboz testvérek, Potondi Erzsé, Hoffmann Valéria, Marton Pista és Ilonka, Fellegi Vilmos, Vörösmarthy Ida, Ledermann Simon, Szemere Margit és Viola, Jurenák Gizella, Szabó Margit, Gulden Jolán, Tusák Ervin, Feilitzsch Cécile, Czukrász Zoltán és Gyula, Neuhauser Imre és Rózi, Frankl Irén, Németh Margit és Zsófi, Róna Tibor és Feri, Rosenfeld Vilma, Nowody Antal, g. Hunyady Ferenc, Kremser Irma, Krámer Irén, Könyöki Izolda és József, Hochmann Erzsé, Jankó János, Ungár Erzsé és Sándor, Gruber Clotilde, Schiller Miklós és Ilona, Thaly Florence, Lax Henrik, Könyöki Matild és Károly, Zsögöd G. Sándor, Hölzel Tibor, Matskássy Margit, Halász Erzsike és Rózsika, Sinkovits Mariska és Tivi, Borhy Margit, Wertheimer Pali, Wellisch Margit, Zorkóczy Sára, Daróczy Radó, Okolicsányi Ilona, Préger Aurél, Bárdos Jolán, Herzfeld Tóni, Jolán és Gusztó, Wittmann Erzsé, Páchl Pista, Rátvay Olga és László, Mtskássy Magda, Nemes István, Vargha Zoltán, Steiner Margit, Berger János, Gervay Lili, Erdődy Ilona, László, Leona és István, Dakó Gizella, Jurenka Irén, Niedermann Árpád és Zoltán, Lengyel Vilma, Schwarz Emmy, Zlinszky Pista, Bibél László, Pap Lilike és Gizike, Polgár Anna, Strasser Pál.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, 3 korona áru könyvet nyert **Könyöki Izolda és József Budapesten**; 5 korona áru könyvet **Bleuer Pali Szokolyn** és 8 korona áru könyvet **Matskássy Margit Budapesten**, kiknek az illető könyveket a kiadó-hivatal megküldi.

A **KIS LAP** LXIV. köt. 13-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték még: Epstein Erzsike és Pál, Masjon Márta és Vilmos, Faragó Ilonka, Fruzsinszky Margit és Laura, Szenautka Oszkár, Szerencsy Kató és Árpád, Kovács Klára és György, Haidekker Lajos, Préger Aurél, Berger Erzsé és Ilona, Schlesinger Lenke, Thyll Laci, Sörös Erzsike és Irma, Medveczky Sándor és Margit, Potondi Erzsé, Bakonyvári Lala és Ella, Tusák Ervin, Frankl Irén, Rosenfeld Vilma, Kremser Irma, Szamek Irén és Lajos, Ungár Erzsé és Sándor, Pap Lili és Gizi, Schönstein Irén, Pap Traján, Ország Sándor, Hertelendy Andor és Gábor, Wellisch Margit, Dávid Kató, ifj. Horváthy Gyula, Bárdos Jolán.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

A szent husvétii ünnepek alkalmából még folyvást számosan fordultok hozzám szerencse-kívá-
natokkal, melyeket forró hűlé-érzettel viszonzok.

F. b.

Zakár Endre. Tökéletes szabattal járó óra tán nincsen is. Mert még a greenichi (grínicsi) figyelő állomáson lévő óra, melyhez a világ minden órája igazodik: még az sem kifogástalan, mert bár hogyan őrizték, mégis csak ki van téve az időjárásnak s szerkezeti részei kopásának. Egy kicsivel hidegebb vagy melegebb legyen a levegő: azok a fém-ből alkotott rugók és kerek-
legott

megérik, mert vagy kitágulnak vagy összébb zsugorodnak s ez már a mozgást megváltoztatja, valamint a szerkezeti részek kopása is. Hogy a husvétii tojásul kapott órácskád eddig >hű< maradt, örvendetes. Így is maradjon s mindig boldog perceket mutasson. — **Haitsch és Moravcsik testv.** Mit is játszottatok, melyik darabot és... hol? Mert a leveletek erről nem szól. Ilyen csonka levelet nem szabad küldeni. — **Scheiber Etelka.** Bizony helyes is volna, a közterek növényeit ismertető apró táblákra a tudományos latin elnevezés mellé oda írni a magyart is. Alkalmom adtán talán illető helyen ezt szóvá is fogom tenni. — **ifj. Csapó Lóránt.** Persze úgy volna helyes, hogy az összes feladványok megoldását küldjétek be. De azért, ha egy-kettő hiájával külditek is be: ez ne állja útját a szerencsének. — **Frankl Irén.** A néminek van róla tudomása s örvendünk neki. — **Tusák Ervinke.** Tán forditanók meg a dolgot? — **Ungár testv.** Rongyos szélű papirosra gondatlanul irt levelet nem veszek figyelembe. — **Gruber Clotilde.** A szilva és az alma között fennálló különbséget már én régóta ismerem: hogy t. i. a szilvából lehet csinálni szilvriumot, de az almából nem lehet csinálni almáriumot. A >Napoleon< rejtvényt hetenkint legalább ötször küldik be nekem. De nini: tudod-e mi az az *almárium*? Mert ezt a régi elnevezést a jelenkori gyermekek már nem igen ismerik, mert most csupa *guéridon, tabouret, causeuse* járja. — **Cséry Sári.** Opérette és opérette-énekesek, bár mennyire kapósak, semmi-féle formában sem valók gyermeki lapba. — **Szabó Margit.** A szép osztályozás dicséretre válik. Ha a körülmények kedveznek, abba a szép alföldi városba elnézek az őszel. Hát előbb nem láthatnának? A nevedet pedig el ne bujtasd jövőre, hanem szembe-tűnően irjad soraid alá. — *Több levélről a jövő számban.*

Az >Ingyen tej< intézményre adakoztak **Csapó Jolánka** (?) 1 kor., **Geréb Andor** 2 kor., **Haitsch Emmi** 1 kor. — **Schwarz Emmy** 1 kor. a szü-
idei gyermekeletp javára.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.

Társ-szerkesztő **ROBOZ ANDOR.**

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapesten.